

Verslag Ontwikkelgesprek opleiding HBO ICT – De Haagse Hogeschool

Datum: 25 april 2024, 09.30 uur tot 10.30 uur

Verslag akkoord door Hobeon: [datum]

Aanwezig namens panel Hobeon:

De heer drs. T. de Jong (voorzitter)

De heer ing. M. van Haperen MBI

Aanwezig namens opleiding

De heer D.R. Stikkolorum (opleidingsmanager)

De heer T. Cockx (Lid MT / Teamleider)

Mevrouw A.M. Luik-Knoester (Lid MT / voorzitter curriculumcommissie)

Mevrouw M.J. Falter (Faculteitssecretaris)

De opleiding HBO ICT van De Haagse Hogeschool heeft op 23 november en 24 november 2023 de visitatie doorlopen en op basis hiervan een positief adviesrapport van het panel ontvangen. Verlenging van de accreditatie is op 25 maart 2024 aangevraagd bij de NVAO. Vandaag staat het ontwikkelgesprek gepland, waarbij de opleiding vier onderwerpen met het panel wil bespreken.

1. Navolgbaarheid beoordelen bij afstuderen
2. Ontwikkeling van het programmatisch toetsen
3. Taalvaardigheid
4. Breder inzetten van hulplijnen (onderzoek / onderwijs)

Navolgbaarheid beoordelen bij afstuderen

Vanuit het auditrapport is aangegeven dat de inzichtelijkheid en navolgbaarheid van portfolio-beoordelingen van de eindwerken een aandachtspunt vormen. In bredere context wordt het meer inzichtelijk en navolgbaar maken van de beoordeling van studentenproducten in het algemeen benoemd.

De opleiding geeft aan dat dit onderwerp vaak tijdens de gesprekken bij de visitatie terug is gekomen. Wat er is meegenomen uit deze gesprekken, is dat het beeld niet zozeer is dat de kwaliteit van de beoordeling aandacht behoeft maar meer het proces rondom bijvoorbeeld het vastleggen van de feedback en de onderbouwing die de student krijgt. De opleiding vraagt het panel om suggesties hoe we dit proces zo kunnen inrichten dat de navolgbaarheid zichtbaarder wordt, zowel voor de student als voor de borging.

De voorzitter van het panel geeft aan, dat het inderdaad niet om de kwaliteit van de beoordeling gaat. Maar dat het meer zit in de reproduceerbaarheid van het gegeven cijfer of resultaat (waarom is de gegeven 8 een 8?). Bij het invullen van de beoordelingsformulieren zou de aan de student gegeven kwalitatieve feedback meer vastgelegd kunnen worden. Deze feedback wordt nu wel mondeling aan de student gegeven. De vraag blijft: wat leg je wel vast en wat leg je niet vast? Het moet ook geen onnodige grote administratieve exercitie worden. Tip is om wellicht meer structureel te kalibreren en elkaar feedback geven. Hierdoor verhoog je de reproduceerbaarheid van de totstandkoming van een cijfer en/of resultaat.

De opleiding geeft aan dat bij meer structureel kalibreren het dan ook kan gaan om het meer uniform inrichten van de beoordelingsformulieren en uniformiteit in de wijze waarop/hoe er beoordeeld wordt.

Het panel geeft aan dat het van belang is dat je een gemeenschappelijk denkkader en taal creëert met betrekking tot hoe de docent feedback geeft en welke feedback van belang is om vastgelegd te worden, dit om een goede begeleiding op het leerproces van de student in te richten. Je moet niet kalibreren om een 'vinkje' te halen, het uitgangspunt moet een goed ingericht proces van beoordelen zijn. De aanbeveling van het panel zit ook op dit punt. Zorg dat je als opleiding, zeker ook bij nieuwe ontwikkelingen (visie) dit soort processen scherp voor ogen hebt. Volg bij de inrichting van dit soort processen de uitgangspunten die jullie in je visie heel mooi verwoord hebben en in de praktijk goed uitvoeren. Tip is dan ook, om met een team binnen de opleidingen (team L&D) dit proces op te pakken en het proces van beoordelen in de samenhang der delen te bekijken en de toetscommissie hierbij te betrekken.

Ontwikkeling van het programmatisch toetsen

De opleiding werkt geleidelijk toe naar een meer holistische wijze van toetsing met een toenemende formatieve rol voor toetsing (programmatisch toetsen). In het auditrapport is deze ontwikkeling als blijvend aandachtspunt door het panel aangemerkt. Het grootste belang is om het blijvende gesprek met docenten, examencommissie en toetscommissie te voeren. Uitgangspunt is hierbij draagvlak binnen het team creëren, en met elkaar de antwoorden te bedenken op de vraag 'Welk probleem lossen we op met holistisch en programmatisch toetsen?'

De opleiding geeft aan dat ze op grofweg 80% van de opleiding zitten met betrekking tot het inrichten van holistisch en programmatisch toetsen. De opleiding is zichzelf ervan bewust dat het MT van de opleiding daarin een grote verantwoordelijkheid draagt m.b.t. de kwaliteit en kennis van deze vorm van toetsen. Het vraagt dat docenten goed getraind worden op het gebied van formatief en holistisch beoordelen. Verder is er nog een slag te slaan met uniformering om de overall kwaliteit goed in de gaten te houden en te kunnen borgen. Als opleiding zijn we ook wel zoekende naar eventueel blinde vlekken en naar de vraag welke ontwikkelingen kunnen we binnen het onderwijs hier nog op maken. De opleiding wil graag met het panel hierover brainstormen.

Het panel geeft aan dat zij de mening hebben dat het, in zijn algemeen voor opleidingen niet verstandig is om op programmatisch / holistisch toetsen over te gaan omdat het nu eenmaal een ontwikkeling is die in onderwijsland rondgaat. Het panel ziet de opleiding HBO ICT dit gelukkig anders doen. Deze vorm van toetsen past bij het onderwijsconcept van HBO ICT. Het gaat er met name om dat je het in een totaalpakket aan maatregelen moet zien wanneer je programmatisch / holistisch toetsen gaat uitvoeren. Het panel ziet de door de opleiding benoemde besliscommissie zeker als een toevoeging om een bepaalde uniformiteit in te richten, ook als het gaat om de navolgbaarheid van afspraken en kaders die opgesteld worden. Het gaat erom dat de besliscommissie bijdraagt aan de bedoeling en daarmee doelmatig en effectief is.

Een ander aandachtspunt volgens het panel is de uitdaging om een ontwikkeling die goed past bij de onderwijsvisie van de opleiding, en nieuwe kansen geeft om de student goed te begeleiden de blijvende aandacht te geven die er nodig is.

De opleiding is druk, de organisatie is continu in beweging en dan is de vraag of dat je als opleiding genoeg capaciteit hebt om de inspanningen die nodig zijn te faciliteren (ruimte voor trainingen, financiële ruimte, diversiteit in rollen en verandercapaciteit). En dan is er nog een derde ontwikkeling die meespeelt in het verhaal van programmatisch toetsen, namelijk de landelijke ontwikkeling naar meer flexibel, modulair ingericht onderwijs. Veel hogescholen maken de beweging naar flexibel onderwijs, dat wellicht haaks kan staan op programmatisch toetsen. Dit omdat je een langere tijd nodig hebt om tot een goede beslissing te komen of dat de student gegroeid is en daarop de beoordeling te baseren. Wanneer er in kleinere, modulaire onderwijsseenheden onderwijs wordt gegeven, onderwijs dat de student de mogelijkheid biedt om veel te switchen past het concept van programmatisch toetsen daar minder goed bij. De opleiding geeft aan dat dit precies de spijker op de kop slaat met betrekking tot de ontwikkeling binnen onze hogeschool naar een nieuwe onderwijsvisie. Een onderwijsvisie die uitgaat van een flexibel, modulair onderwijsinrichting. Als opleiding worstelen wij hier op dit moment wel mee, we hebben de afgelopen jaren geïnvesteerd in een onderwijsvisie en de daar voor ons bijhorende visie programmatisch toetsen. We willen dit als opleiding ook verder gaan professionaliseren, maar dit vraagt wel dat we blijvend in gesprek moeten gaan over de ontwikkelingen in onze hogeschool en wat dit voor ons als innovatieve opleiding betekent in de fase/ontwikkeling waarin wij ons als opleiding bevinden. Aanvullend op dit thema geeft het panel aan dat transparantie in de stappen die gezet worden in de ontwikkeling van meer flexibiliteit en modulair onderwijs van belang is om het blijvende gesprek te voeren binnen de organisatie. Het panel benadrukt dat de opleiding de ingeslagen weg moet blijven volgen. De waarde van programmatisch toetsen, speciaal voor de opleiding HBO ICT is groot. Aandachtspunt hierbij is dat het helder moet zijn dat een opleiding wil bijdragen aan het groter geheel, maar dat dit soms ook schuurt met de 'eigen' ontwikkeling in de opleiding.

Taalvaardigheid

De opleiding geeft aan dat bij de aanbevelingen in het auditrapport het onderwerp taalvaardigheid van studenten als blijvend aandachtspunt wordt benoemd. De opleiding zou graag van het panel een nadere toelichting hierop willen. Het panel geeft aan dat het hier gaat om de balans te vinden tussen de belangrijkheid van taal in de maatschappij, en eigenlijk de wereld om ons heen en de relatie met het onderwijs. Vroeger werden studenten 'afgerekend' op taalvaardigheid in de scripties, echter zie je nu bij de verschuiving van beroepsproducten dat taal wat op de achtergrond lijkt te raken bij de beoordeling. En dat is op zich geen probleem, want een software engineer die minder taalvaardig is, is nog steeds heel waardevol voor het werkveld. Neem echter wel taal mee in je onderwijsconcept en bij beoordelingen. Daarbij komt ook de ontwikkeling van generatieve AI in beeld, want hoe waardevol, op taalvaardigheid is het nog wanneer een student een rapport uit bijvoorbeeld ChatGPT kan genereren? Een balans hierin vinden: in de producten die opgeleverd moeten worden, de beoordeling hiervan op taalvaardigheid en de nut en noodzaak van zo'n beroepsproduct vraagt continue aandacht.

Breder inzetten van hulplijnen (onderzoek / onderwijs)

Er worden twee aandachtspunten in het auditrapport benoemd die met elkaar een relatie hebben, te weten:

- Versterk de banden met lectoraten en moedig studenten aan om deel te nemen aan onderzoeksprojecten in lectoraten.
- Versterk de samenwerking (in gelijkwaardigheid) tussen opleidingen en lectoraten

Als opleiding beseffen wij ons heel goed dat onderzoek van meerwaarde kan zijn voor het onderwijs. Het is ook echt wel een missie van de opleiding om dit nader tot elkaar te brengen. We hebben hier, als opleiding ideeën over en ook over wat deze ideeën opleveren aan meerwaarde. Wij zijn ons ervan bewust dat de noodzaak er is om dit steviger neer te zetten, we hebben het daarom meegenomen in de nieuwe visie en op de prioriteitenlijst van het MT van de opleiding. De opleiding vraagt aan het panel welk beeld zij hiervan tijdens de visitatie hebben gekregen, en of dat zij kansen hebben gezien die de opleiding wellicht op dit moment niet ziet.

Het panel geeft aan dat tijdens de visitatie duidelijk zichtbaar is geworden dat met betrekking tot de integratie van onderzoek en onderwijs er een ontwikkeling in gang is gezet. Om onderzoek en onderwijs nader tot elkaar te brengen helpt het om docenten in lectoraten, of een lector in het onderwijs te hebben en om deze manier de verbinding te leggen. Wat echter een contra is, is wanneer er in de organisatie onderwijs en onderzoek als twee zelfstandige kernactiviteiten zijn georganiseerd. Je moet binnen zowel het onderwijs als onderzoek op zoek naar synergie om samen te werken terwijl het eigenlijk twee dezelfde kanten van de medaille zouden moeten zijn. Het zou zo ingericht moeten zijn dat er een soort van gedwongen samenwerking ontstaat, dit kan systematisch ingericht worden wat in het begin wat spanning met zich zal meebrengen. Maar de noodzaak is er wel om dit te doen ter bevordering van samenwerking en uitwisseling tussen onderwijs en onderzoek.

Afronding

De opleidingsmanager rond het gesprek af en dankt het panel voor de gegeven feedback en tips. Er zijn waardevolle onderwerpen besproken waar de opleiding mee verder kan.

Slotwoorden door het panel

Het panel geeft aan dat ook voor hen de twee visitatiedagen een waardevolle ervaring zijn geweest, en ook dit ontwikkelgesprek. Je spiegelt als panellid uiteraard altijd met je eigen situatie, leert ervan en neemt de mooie zaken mee naar je eigen omgeving.